gie na Windsor Walk se velmi brzy stala dobře známou nejen v Británii, ale i v kontinentální Evropě a v Americe, o fellowship u něj usilovala řada specialistů, a postupně se zde vystřídali Roger Duvoisin, Paul Bedard, Mark Hallet, Dan Tarsy, Wolfgang Oertel, Rainer Benecke, Alfredo Berardelli, Alberto Albanese, Giovanni Abbruzzese, Fabrizio Stocchi, Tony Lang, Jose Obeso a Philip Thompson. Marsdenovy roky na Denmark Hill se později ukázaly být jeho nejproduktivnějším obdobím. Bez manažerských a administrativních povinností se soustředil jen a pouze na klinickou neurologii, neurofarmakologii, neurofyziologii poruch pohybu a nové definice starých entit (Obr. 5 a 6).

Institute of Neurology, Queen Square

V roce 1987 přichází Marsdenovi pozvání k přesunu na Queen Square. V The National Hospital byl v té době jediným specialistou v oblasti „movement disorders" Andrew Lees. S Marsdenem, který „lano" na Queen Square přijal, se dohodli, že budou nadále existovat jako dvě „firmy" a sdílet budou jen londýnskou mozkovou banku. Marsdenova firma měla lůžka a ambulance v The National, v jiné nemocnici trustu UCL nepůsobila. Andrew Lees „zdědil" firmu po Geraldu Sternovi, firma tradičně působila v The Middlesex Hospital a v The Maida Vale Hospital, zároveň s ambulancemi a lůžky v The National. V akademické oblasti převzal Marsden katedru neurologie po Rogeru Gilliattovi, který ji vedl od jejího vzniku. Gilliatt odešel v roce 1987 do důchodu a přesunul se do Bethesdy, kde dalších 5 let pracoval na výzkumu periferních neuropatií. Marsden katedru vedl až do roku 1995, kdy byl jmenován děkanem Institute of Neurology, katedru po něm převzala Anita Harding. Děkanem nebyl rád a celé tři roky neustále unikal ke klinické práci, konzultoval (za přítomnosti studentů a visiting fellows) čtyřikrát týdně, vždy celý půlden. Po skončení děkanského termínu si vzal roční „sabbatical" a odjel do Bethesdy na NINDS. Po čtyřech týdnech ve Washingtonu, 29. září 1998, nečekaně zemřel koronární smrtí. Na jeho zádušní obřad, který se konal v mrazivém únoru 1999 v londýnském anglikánském chrámu v Marylebone (do této farnosti, „parish", územně patří Queen Square) navštívily stovky kolegů z celé planety, řečníky byli Joe Jankovic, Stanley Fahn, Pepe Obeso a Marsdenova dcera Amy (Obr. 7)

Obr. 3. *Maudsley and Bethlem Royal Hospital, místo, kde Marsden založil první Movement Disorders Center na světě*

Dystonie

Patrně nejvýznamnějším Marsdenovým vkladem do historie neurovědního bádání z doby jeho působení na Denmark Hill je úspěšné vyřešení problému dystonie.

Dystonie, popisovaná od Gowersových dob pod různými názvy – dystonia musculorum deformans, torzní spazmy apod. – byla etiologicky a patofyziologicky prakticky neznámým územím. Byly známy příčiny a topika sekundární dystonie, u idiopatické dystonie to ale neplatilo. Generalizovaná idiopatická torzní dystonie byla považována za organické, ale neznámé onemocnění. Fokální a segmentální formy dystonie byly považovány za onemocnění psychogenní, které nemá organický podklad.

Marsden se po dobu několika let intenzivně věnoval zkoumání dystonie ze všech aspektů. Za tuto dobu vyprodukoval – spolu se svými nejbližšími spolupracovníky – několik

Obr. 4. *Hlavní budova King´s College Hospital na Denmark Hill, kde vznikl legendární „Marsden Lab" nazývaný také „Windsor Walk"*

zásadních prací, kterými vlastně redefinoval dystonii v pojetí, v jakém ji známe dnes. Neurochemické charakteristiky dystonie byly zkoumány na nejdostupnějším modelu: u pacientů trpících postneuroleptickými dyskinezemi. Na toto téma publikovali několik studií s Peterem Jennerem, později začali neurochemický mechanismus dystonie studovat na myších a krysích modelech (Marsden, 1973a). Marsdenova redefinice dystonie umožnila vytvořit diagnostická kritéria, klinická i neurofyziologická, a umožnila i pozdější zavedení léčby botulotoxinem.